

עירו של סעיד

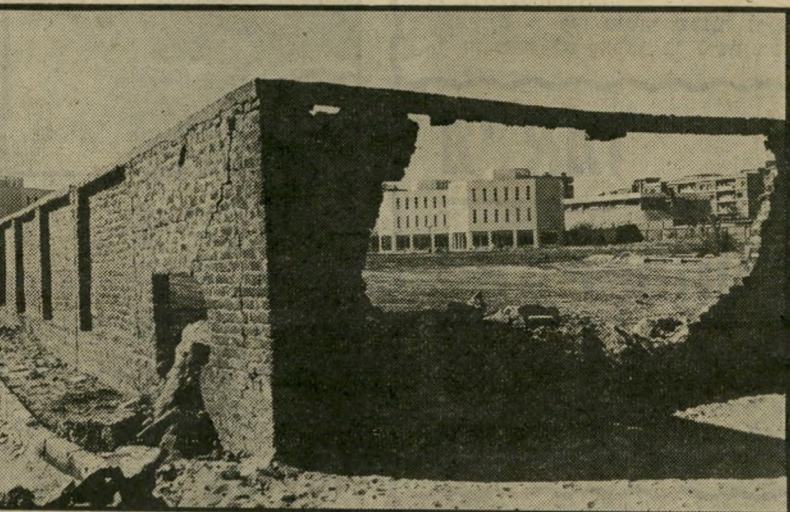

נים. חסרה הצפיפות העצומה של המוני-אדם, האופיינית למצריים כולה. חסרות הסימטאות הצרות והעקלקלות. פורט-סעיד לא צמחה מתוך ההיסטוריה בת אלפי-השנים של מצריים. זוהי עיר ש-הומצאה, שתוכננה, שעל הקמתה הוחלט בחוזה כתוב.

מעיד על כך שמה. סעיד היה הכדיב (המישנה-לסולטן) של מצריים באמצע ה-מאה שעברה, כאשר מצריים היתה כפופה להלכה לריבונות הסולטאן התורכי באיס-טנבול, אך היתה למעשה עצמאית. אביו

מראה כללי של הכניסה לתעלה (סימין). מעבר לו - היס התיכון. זהו החלק האלגנטי והשקט של העיר, המזכיר ערים דומות באיטליה וביוון. התמונה מפליגות ספינות-המעבורת לעיר-האחות, פורט-פואד. הבניין היפה ביותר בעיר, ארמון המינהלה של תעלת-סואץ, שאינו נראה בתמונה זו, גם הוא משקיף על התעלה. מן הרציף במרכז התמונה מפליגות ספינות-המעבורת לעיר-האחות, פורט-פואד.

פורט-סעיד

הרס ובניין קיר-היבנים הוא אחד המעטים שבו ניכרים עדיין סימני ההרס, שנזרע בעיר עניידי תוחתי צה"ל במלחמת-ההתשה. מבעד לפירצה נראים הבניינים המודרניים החדשים של העיר, ששוקמה במהירות מפיטתה.

הרס ובניין

היה מוחמד עלי הגדול, מייסד מצריים ה-חדשה, כובש ארץ-ישראל, אבי השושלת שאחריו צאצאיה היה פארוק המלך. סעיד הוא שנתן לפרדינאנד דה-לספ הצרפתי את הזיכיון לחפור את תעלת-סואץ, ולהקים בר-פיתחה את העיר החדשה שנקראה על שמו.

סעיד עצמו לא הספיק לראות את פתיחת תעלת-סואץ, שנחנכה רק ב-1869. הוא מת ב-1863, ארבע שנים אחרי שנוסדה פורט-סעיד. במקומו בא הכדיב איסמא-עיל, בן-אחיו, שעל שמו נקראת העיר ש-במחצית התעלה.

בעזרת מאמץ קטן של דמיון, אפשר להעביר את פורט-סעיד («בור סעיד», ב-ערבית לאיטליה, ליוון או לספרד. הרחר בות ארוכים וישרים, מסודרים במלבנים רבים מן הבניינים הם מודרניים, ימי-תיכונים. הנהגים אינם טסים תוך צפירה בלתי-פוסקת, כמו בקאהיר. הרחובות שליד התעלה משופעים בחנויות אירופיות. מודרניות, שאחדות מהן יכולות להתחרות באלה של פאריס ולונדון.

תותחי

דיין

אך פורט-סעיד היא חלק מן הי-היסטוריה החדשה של מצריים. ועוד אך. כמעט שאי-אפשר לזהות את שרידי ה-גורל האכזר, שפקד אותה בימי מלחמת-

משמאל, ים גדול. קשה להבין את הגיאוגרפיה בלי מפה. למעשה זהו מיפרץ ענקי, אשר רצועת-קרקע ארוכה מפרידה בינו ובין הים-התיכון, מעין מהדורה גדולה הרבה יותר של מיפרץ-ברדאויל. ככל שהמכונית מצטיינה, מתרבים השל-טים לאורך הדרך. שלטי-פירסומת של חב-

ב אמצע המידבר עומדת אוניה. לא-אין זו פאטה-מורגאנה, מיקסם-שווא. באמת עומדת שם אוניה גדולה, על ארובות תיה ותרניה ודיגלה (קוריאה). במרחק של כמה מטרים מאיתנו, בלב המידבר, ולפי ניה עוד אוניה, המניפה את דגל פנמה, ועל סיפונה מתהלכים אנשים חיים. ולפי

עורך „העולם הזה” היה אחד הישראלים

הראשונים בפורט-סעיד, ומדוח עליה

רות בינלאומיות. המציעות את סחורתן בלב המידבר השומם. זה היה נראה כ-קטע בסרט סוריאליסטי, לולא ידעת כי אתה מתקרב לעיר מיוחדת-במינה. פורט-סעיד - עיר מצרית, ובכל זאת - שונה מכל עיר מצרית אחרת. אם זהו חלק ממצריים, הרי זו מצריים מיוחדת-במינה - לא מצריים של קאהיר, לא מצריים של אלכסנדריה, לא מצריים של אל-אכסור ואסואן. חסרה ההמולה של קאהיר, עיר המילי-

ניה עוד אוניה, בעלת דגל יווני וכולן נעות. אתה יודע, כמובן, שאוניות אלה שטות בתעלת-סואץ. אבל אינך רואה את התעלה, ושום דבר נראה-לעין גם אינו מרמז על קיומה של התעלה. אתה רואה רק חור-לות-מידבר, ואיגיות. הכביש המוביל מאיסמאעיליה צפונה, בקו ישר, עובר לאורך התעלה, שאינה נראית לעין כמעט בשום מקום. פה ושם רמפות ישנות של המלחמות. לאחר מכן,

מוסלמי אחרי כיבוש מצריים בידי הערבים; חייל-עבד ממלוכי בסוף ימי-הביניים; חייל בצבאו של מוחמד עלי, בראשית המאה שעברה; חייל מצרי בתקופה שבה נחפרה התעלה; וחייל מודרני.

מצריים מתקופות שונות, מוד-גמים עניידי בובות-שעווה ב-מוסאון הצבאי של פורט-סעיד. מימין: חייל של פרעה; חייל

שישה חיילים